

REVISTA POLITICĂ

Abonamentele:

în Austro-Ungaria pe an pentru cărțurari 8 cor., pentru țărani 5 cor., în România și străinătate pe an 10 cor. Abonamentele se plătesc înainte la administrație și se pot face pe 6 sau numai pe 3 luni. Un număr 15 bani.

Inseratele:

se trimit numai la administrația foii și costă: un rând petit, sau spațiul său, prima dată 12 bani, a doua oară 18 bani, a treia oară 24 bani. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Apare în fiecare Duminică.

Redacția și Administrația: strada Tâmplarilor N-rul 16.

Cum nu vii tu, Tepeș Doamne, ca punând mâna pe ei
Să-i împarți în două cete, în nebuni și în mișei.
Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni.

Eminescu.

Cu numărul acesta alăturăm câte un șec postal pentru plata abonamentului. Rugăm din toată inima pe abonații noștri să ne plătească abonamentul pe jumătate de an. Credem că nu ne vor face și alte greutăți. Noi, cari nu avem fonduri și cari nu vânam mandate de deputat, am muncit și am jertfit cât am putut și cum ne-am împlinit datoria noastră până acuma ca ziar de control, ne vom sili și pe viitor.

Administrația.

Comitetul redacțional al „Revistei politice“, al cărui număr de membri a sporit, a hotărât următoarele:

1. Ziarul „Revista politică“ va fi un organ de control pentru toate ramurile vieții noastre obștești în marginele cinstei, ale demnității și adevărului și va căuta să dea o îndrumare sănătoasă și temeinică în privința națională opiniei publice românești.

2. În cadrele acestui ziar se vor discuta: a) chestii culturale, economice și politice; b) se va urmări mișcarea culturală și economică a Românilor din celelalte țări și c) din partea ziarului se va deschide o anchetă largă și amănunțită asupra tuturor afacerilor ce privesc neamul nostru. Fiecărui Român îi sunt deschise coloanele ziarului pentru orice discuție serioasă și de interes obștesc.

3. Dacă vre un membru din comitetul redacțional va fi ales deputat, e îndatorat să nu

mai facă parte din comitet, fiindcă „Revista politică“ trebuie să fie cu totul independentă față de orice politician.

4. Nu înființează partid și va combate mai ales orice desbinare între păturile neamului nostru.

5. Respinge cu indignare insinuarea calomnioasă, că ziarul nostru ar fi fost cândva sprijinit bănește de d. Conte Bellegarde, care nici nu a avut știre despre apariția acestuia. Ziarul se susține singur, din plata abonaților ce răsplătesc munca cinstită și desinteresată.

6. D. Vespasian Grigorovici nu face parte din comitetul redacțional și nu are nici o legătură cu noi.

Rugăm publicul român, ce dorește o limpezire a situației politice și o însănătoșire a moravurilor noastre, să ne dea sprijinul său moral și material și-i asigurăm pe cetitorii noștri, că ne vom strădui să muncim și să luptăm cu mijloace cinstitute și sigure pentru atingerea scopului neamului românesc.

Comitetul redacțional.

Afaceri bisericești.

III.

Fiecare societate bine organizată trebuie să aibă legi, după cari trebuie să fie ocărmită. Biserica lui Christos cel puțin în Europa este cea mai veche societate, și dacă s'a putut ea păstra intactă, se datorește numai faptului, că a păstrat legile ei cu sfințenie. Aceste legi sunt în mare parte formulate chiar de însuși Intemeetorul bisericii, Domnul nostru Isus Christos, parte de Apostoli, parte de urmașii luminați ai apostolilor, episcopii, cari s'au adunat

În concilii ecumenice și particulare și cu mare îngrijire au chibzuit, cum să reguleze viața internă și externă a bisericii lui Christos. Ei aveau la mână sfânta Scriptură și se folosiau de ea la oficiul lor, totodată însă erau călăuziți și de sfânta și dumnezeiasca Tradițiune, care se deriva direct de la Sfinții Apostoli și care se păstrează și până astăzi intactă în biserică. Isvorul pentru formularea canoanelor era tocmai sfânta Tradițiune și așa se poate spune, că toate canoanele conțin în sine cuvântul și voința Apostolilor, cât se poate de precis formulate. Canoanele sunt și astăzi ca un tezaur sfânt și nici un episcop nu poate îndrăzni ca să le schimbe, necum o mână profană, care în realitate ar săvârși atunci un sacrilegiu. Adunarea episcopilor a emis canoanele și numai aceasta poate să le desrădice și să le schimbe. S'au întâmplat de aceste schimbări, bună oară canonul Sfântului Ciprian din Cartaginea (în 255), fu desrădicat de canonul 7 al sinodului al II-lea ecumenic, conf. și canonul 2 al sinodului trulan. Însă canonul 13 de la Laodicea încă nu a fost desrădicat, și cei ce procedează altfel la alegerea episcopului, se fac vinovați de călcarea canonului acestuia. Biserica ortodoxă, deși nu este monarhică ca cea latină, totuși este eminent oligarhică și aristocrată. Episcopul în diecesă sa este rege și de aceea nu se potrivește de loc cu demnitatea sa, ca el să fie rădicat pe scaunul său de laici, cari în biserică au să păzească numai ascultare. A afirma contrariul de la aceasta, e de tot aproape de eresie, ba chiar poate fi eresie în unele cazuri mai grave. Așa susținem aici mai departe, că congresele bisericesti sunt absolut nelegale, ba neertate, căci ele alterează caracterul apostolic al bisericii, reprezentat în demnitatea episcopală, și democratizează biserica, demoralizându-o astfel, distrugând disciplina și apropiind biserica de eresia sectarilor protestanți.

Zice d. cav. de Onciul, că în articolul din n-rul 17 al „Revistei“ se calcă în picioare o tradițiune de 60 de ani. D. cav. de Onciul este în cazul acesta cam confus, pentru că d-sa se pare că nu știe ce este Tradițiunea în biserică. D-sa nu are cunoștință, că sf. Tradițiune are aceeași putere obligatoare, ca și sf. Scriptură, pentru că sf. Tradițiune se derivă direct de la Domnul nostru Isus

Christos și de la Sfinții Apostoli. O tradițiune de 60 de ani însă nici decum nu poate fi obligatoare sau sfântă, lipsindu-i criteriul principal mai sus amintit, ba o astfel de tradițiune este chiar primejdioasă și temerară, iar episcopii, păzitorii adevărați și firești ai sf. Tradițiuni sunt datori să respingă astfel de „tradițiuni“, cari de fapt sunt numai niște inovații periculoase și nu au rost în cadrul legislațiunii bisericesti.

În rândul trecut am ținut o mică lecție despre sfintele canoane, acuma despre sf. Tradițiune, și așa cu încetul ne vom lămuri, și avem nădejde că d. cav. de Onciul cu timpul își va însuși câteva cunoștințe rudimentare din dreptul canonic și din dogmatică și apoi va fi disputa mai academică.

Cu toate că d. cav. de Onciul numește sfintele canoane „marfă învechită“, „mumie din Egipt la o mireasă în floare“, și câte năsbătii de acestea, tocmai d. cav. de Onciul ar trebui acum cel mai mult să ceară respectarea canoanelor și să se opună congresului. Și iată de ce! După aserțiunea d-sale, Mitropolitul ca „slujbaş“ cu rang de „Excelență“ nu poate nimic isbuti la forurile mai înalte. Abia d. cav. de Onciul vine, face vicar general, mărește lefile preoților și nu știu mai câte nădrăvănii. Sub astfel de împrejurări congresul bisericesc este absolut de prisos, căci dacă d. cav. de Onciul toate le poate, ce rost mai are și congresul? Ba mai mult! Congresul chiar l-ar împiedeca poate în activitatea sa rodnică la numirea vicarilor generali, la mărirea lefilor, ba poate și la numirea Mitropoliților. Deci dară d. cav. de Onciul nu face bine, dacă cere congresul, căci în chipul acesta își mărginește singur atotputința sa.

Dacă împăratul și mai departe va numi pe Mitropolit, apoi iărași, ce folos ne aduce congresul? D. cav. de Onciul pare să nu știe că stăpânirea nici nu-și bate capul de congresul Românilor și Sârbilor din Ungaria. La Sârbi patriarhul Brankovics, care a murit de curând, căpătase în congres numai un singur vot, și totuși a fost numit patriarh! Ajunge deci, ca guvernul să-și câștige numai un deputat al congresului și atunci poate avea ca Mitropolit pe cine voește, căci după „privilegiile ilirice“ e de ajuns numai un

singur vot în congres, pentru ca împăratul să numească persoana respectivă. Ei, d-le cav. de Onciul, ce zici? Și apoi canoanele sunt „marfă învechită“, după spusă d-tale? Crede-mă că Sfinții Părinți erau o leacă mai cu cap decât d-ta și au știut, cum să-și apere drepturile lor față de pretensiuni arogante.

Admir numai logica d-lui cav. de Onciul. Mai întâiu a susținut că eu nu cunosc canoanele. După ce i-am venit cu canoanele, susține, că acestea sunt „marfă învechită“. Bine! Atunci care să fie directiva la ocârmuirea bisericii? Proiectul cel genial al d-lui cav. de Onciul? Aceasta va fi marfa „cea bună și nouă“ pentru biserica cea șugubață, cum și-o închipue d. cav. de Onciul. Nu, d-le cav. de Onciul, nici porțile iadului nu vor învinge biserica, căci Domnul a juruit, că va fi cu noi până la sfârșitul tuturor veacurilor. Deci credem că și acuma ne va păzi de asalturile asupra drepturilor celor sfinte ale bisericii.

Am mai răsfoit odată proiectul cel nespuse de genial privitor la congres, dar nici acum nu am dat de urmă, ce se va întâmpla cu parochiile mixte. D. cav. de Onciul scrie în ultimul său articol drăgălaș din „Foaia poporului“ că ele vor fi împărțite în parochii după catastroful național. Tare frumos!! Așa bună oară în Pătrăuț pe Suceavă sunt după ultima catagrafie numai doi Rusneci. Acum, d-le cav. de Onciul, pune-te cu atotputernicia d-tale și fă o parochie pentru cei doi Rusneci... Sau mai bine ar fi să-l lași pe „prietenu“ d-tale Pihuleak să o facă aceasta.

D. cav. de Onciul cere ca să-mi dau numele în vileag. O cerere de tot curioasă. D-sa doară știe destul de bine, că nimene nu este în stare să stee la vorbă cu d-sa, fără să fie împroșcat în modul cel mai murdar și incalificabil. Dacă ar fi d. cav. de Onciul mai diplomat și mai cu mult simț de demnitate și ar întrebuița în discuție un ton mai cult, mai european, atunci cu dragă inimă ași discuta cu d-sa. Așa însă numele meu îmi este prea scump, ca să-l las să mi-l tragă d. cav. de Onciul în noroiu. De aceea rămân și mai departe

Înțeleptul de la „Revistă“.

Dr. Teofil Lupu.

Cuvinte adevărate despre contele Bellegarde.*)

„Pricina cea mai apropiată a sărăciei crescândă a țărânimii noastre este rachiul, camăta și furătura averii comunale“, scrie d. A. Onciul și cu drept cuvânt. Cine, dacă nu „graful“ a stăruit mereu la înlăturarea acestor rele? Beția este răul tuturor relelor de la noi. Numai ea aduce poporul nostru la sapă de lemn. Numai prin beție își poate pierde țărânul nostru zilele de lucru, câștigul brațelor sale și pământul moștenit de la părinți. În beție se lasă el înșelat de lipitorile satelor, cari pun pe încetul ghiara pe moșia noastră națională. Drept aceea „graful“ a grijit mereu, ca crășmele, isvorul beției, să steie închise în zile de Duminici și sărbători. (Există o lege pentru aceasta la noi, dar care din deputații noștri îngrijesc să fie ea respectată? Din potrivă! Chiar d. A. Onciul, marele apărător al țărânimii, s'a pus odată în fruntea unei deputațiuni de propinatori jidani și a mers cu ea la prezidentul țării, ca să se plângă împotriva grafului! N. R.)

Tot „graful“ a grijit ca falsificarea (otrăvirea) băuturilor să fie aspru pedepsită și s'a întrepus cu cunoscuta-i energie pentru desființarea propinației, a stăruit contra înmulțirii concesiilor prin altele nouă, fiind și așa destule. L'am întreat ori de se poate să nu se dea concesiile nouă? Da, a răspuns. Deputații să ceară aceasta în mod hotărât de la stăpânire. Acuma este timpul cel mai potrivit de a pune stavilă beției din țara noastră. Dacă stăpânirea a dat acum mai puține concesiile, scutind astfel țărâtimea noastră de otrăvire și sărăcire, dând mult mai puține concesiile de cum aștepta d. A. Onciul, meritul este al contelui Bellegarde, care a lucrat totdeauna în liniște spre binele poporului, fără a-și trâmbița în lumea mare toate succesele. S'a întâmplat deci cu totul altfel decum scria d. A. Onciul, că: „căpitanii în tot cazul vor da în Bucovina, după porunca miniștrilor câte o concesiie la 500 de suflete, precum o dau în toate celelalte țări, fără să le pese de deputați!“ (Ce-i drept, nu i-a păsat de cererea prietenului propinatorilor, însă cu atât mai mult de cea a prietenului țărănilor, contele Bellegarde! N. R.)

Și nu a avut contele drept când a spus că concesiile comunale vor intra în mâinile jidovești? Amintim numai satele Iaslovăț și Voroneț, unde de dragul câtorva coroane au dat oamenii noștri concesiia la Jidani. Dar câte alte sate n'au făcut tot așa?

Și cămătarii de tot soiul îi dădură „grafului“ mult de lucru, grijind să feriască poporul de ei și căutând să recâștige ceia ce au pierdut prin înșelăciune țărâniei. A început a-i urmări pe cămătarii jidani, a-i da pe mâna judecății și a-i băga în criminaluri, așa încât de frica lui se lăsară toți de meșteșugul tălhăresc de a înșela și jupi țărâtimea. Și aceasta nu-i nici un merit domnule Onciul? În contra corupțiunii (gospodăriei de

*) Publicăm cu plăcere această urmare a scrisorii tipărite în N-rul 17 a „Revistei politice“, N. R.

jaf) de tot felul contele a rădicat glasul său puternic în două scrisori deschise, îndreptate către ministrul președinte și într-o interpelațiune făcută în comisiunea bugetară a parlamentului*) câtă dragoste nefățărită pentru țaranul nostru nu transpiră (iese la iveală) din aceste scrisori? Cu numeroase date statistice în mână (lucruri de cari deputații noștri nu-și bat capul, ca să nu se spărie de mizeria cea mare, ce domnește în popor! N. R.) a dovedit paș cu paș năzuințele drăcești ale cămătarilor din Bucovina de a alunga de pe ogorul strămoșesc pe țararii noștri. El a biciuit aspru referințele de la judecătoriile noastre, cari păr că sunt menite să sprijinească din rășputeri poporul „ales“ și să lase lipsit de scutul puternic al legii pe bieții țarari.

Apoi mai face contele stăpânirea răspunzătoare pentru nepăsarea și vitregia cu care tratează ea pe poporul român, care în urma calităților sale are o mare menire în ostul monarhiei.

Pentru bărbăția, cu care a apărat contele drepturile țararilor și cinstea poporului nostru, o mulțime de sate din sudul românesc al Bucovinei și-au arătat recunoștința numindu-l „cetățean de onoare“.

Și deoarece ogorul, pășunea și pădurea, mijloacele de căpetenie pentru traiul țararilor se strămoșesc mereu, contele a lucrat din rășputeri ca ele să nu se înstrăineze, căci după vorba sa „cu ogorul se pierde și neamul“. Drept aceea pândia să nu se vândă la licitație vre-o moșie fărănească. Le scăpa înlesnind împrumuturi bănești și dând chiar singur bani la nevoie. Și câtă avere națională n'a scăpat astfel! Muntenii știu bine! Ocazional o să dau date mai amănunțite, ca să se vadă aceste fapte neperitoare ale sale.

„În mod deosebit îl preocupa chestia pădurilor de servitute“. Această avere națională a muntenilor noștri în valoare de multe milioane era pe cale să se risipiască cu totul. Evreii puseseră mâna pe ea, cumpărând cu preț de batjocură drepturile celor îndreptățiți la păduri. Și **nime** nu se gândia să scape aceste moșii românești de înstrăinare! (D. A. Onciul lucră chiar întra'colo N. R.) De-abia „străinul“ conte a făcut această faptă neuitată! El a fost acela, care a interpelat în parlament cerând hotărât: 1) Oprirea vânzării drepturilor de servitute; 2) Regularea tabulei (Grundbuch) în sensul patentului din 5 Iulie 1853; 3) Redobândirea drepturilor pierdute și darea de mijloace din partea statului la țarari ca să poată ajunge la dreptul lor. (Căci și statul are parte de vină la înstrăinarea servitutelor).

În urma acestor stăruinți ale contelui s'a închis îndată vânzarea servitutelor, dovadă că a avut și el odată cel puțin tot atâta „trecere la guvern“ ca și ceilalți deputați români, sigur că numai puțin cum îi place a crede d. Onciul. Pentru salvarea acestor drepturi a lucrat contele și un proiect de lege, cu scop să apere astfel pe vecie de înstrăinare aceste pământuri. (Și cine lucră contra tradând neamul? Dd. Onciul și Fl. Lupu. N. R.) Acest proiect de lege,*) făcut în înțelegere cu

factori competenți din ministerul de agricultură și având sancțiunea prealabilă, ar putea ușor deveni lege, dacă deputații noștri l-ar sprijini ca să treacă prin dieta provincială. (Deputații lucră chiar contra în interesul lui Eisenkraft, Flondor etc. N. R.)

Este interesant să se știe câte piedici i s'au pus acestei legi în cale și de cine. Fostul șef al partidului național, d. Dr. Iancu Flondor, care încă cumpăraseră servitute (ce e drept din mâni jidovești, ceia ce însă nu schimbă situația) începu a se opune din toată puterea realizării acestui proiect de lege, se vede că numai din interes propriu iar nu de dragul țărănimii, venind astfel în conflict flagrant (încurcatură strașnică) cu datoria sa de șef, care trebuia să sprijiniască acest proiect folositor țărănimii. Și astfel chestiunea „Laurei“ a devenit un izvor de nefericire pentru noi, căci de altfel d. Iancu Flondor sprijinind intențiunile curate ca lacrima ale contelui s'ar fi validat ca adevăratul șef și nu suferea ca elemente interesate să vândă capul scump nouă al contelui.

Proiectul contelui prevede expropriarea (răscumpararea) pădurilor pierdute de cei îndreptățiți la ele, prin comune spre folosul obștei. Aceasta era desigur cea mai cuminte rezolvire a chestiunii.

E drept că i s'au împotrivit acestui proiect și câțiva țarari de-ai noștri, cari ca și Eisenkraft, Flondor „selanska kasa“ și alții, cumpăraseră drepturi de servitute.

Dar se poate ca pentru acești 2-3 țarari, gheșeftari și ei, să sufere obștea? Ceilalți țarari îndreptățiți ar putea în fine modificându-se proiectul lui Bellegarde rămănea cu dreptul lor restituindu-se tendința patentului din 1853, adică să nu fie vânzabile. Astfel nar avea cauză să „taie cu coasa“ cei câțiva țarari ațâțați anume de gheșeftari căutând clenciu contelui.

(Va urma.)

Românii și școlile secundare din Bucovina.

Notițe statistice de I. E. Torouțiu.

„Să îngrijim noi, cari suntem și ne numim conducători ai poporului, să îngrijim din toate puterile mai ales în ziua de astăzi de trupina și de rădăcinele pomului nostru național, de nefericitul nostru popor și de școlile sale, căci numai astfel făcând, putem avea mângâierea, de a vedea ramuri frumoase, verzi, încărcate de flori și de fructe bogate, respirându-se în toate părțile. Întrelăsând însă aceasta, ori care ar fi înălțimea, la care vom ajunge pe treptele sociale, înaintea lumii și a istoriei nepărtinitoare, vom deveni numai niște crengi uscate bune de rupt și de aruncat în foc“.

Preotul C. Morariu.

„Istoricul școlii reale ort. or. din Cernăuț“, pag. 78-9).

De repetite ori în timpul din urmă presa străină, mai ales cea evrească, a strigat destul de tare, pentru a putea fi auzită în întreaga țară, ca să se pună stavilă năvălirilor la școlile secundare, de oarece s'ar crea

*) Scrisoarea deschisă s'au tipărit în traducere ca supplement ca N-rul 3 al „Revistei politice“. Interpelarea se va publica în curând N. R.

*) Îl vom publica în curând în foaia noastră ca să-l cunoască publicul. N. R.

o supraproducție de intelectuali. Dacă am privi acuma acest strigăt de alarmă din punct de vedere al presei evreești, care-l ridică, atunci trebuie să admitem că e îndreptățit strigătul ei, pentru că pentru Evrei, Ruteni, Nemți, pentru străini în sfârșit se ivește primejdia de a se naște un proletariat intelectual, dar noi suntem Români, noi avem punctul nostru de vedere, și judecata noastră trebuie să fie determinată de simțul nostru, de nevoile și aspirațiunile noastre. Evreii, Rutenii, Nemții, etc. după ce și-au ocupat o mulțime de funcțiuni, după ce și-au format o clasă de funcționari destul de puternică, și mai ales după ce văd că începem a ne trezi și noi și a ne gândi la ocuparea funcțiilor, se tem că pentru dâșii va sosi într' adevăr timpul, când, cu tot studiul ce-l vor avea, vor fi siliți să trăească din munca fizică, și această temere îi hotărăște pe străini să ni arate nouă pericolul, ce ar amenința pe toți, și nu numai pe ei, scoposind prin aceasta ca noi să ne întorcem fața de la școlile secundare și să ne gândim la alte ocupații. Această alarmă evreească însă nu-i decăt o tendență evreească străină și dece, vom vedea îndată. Nemții — au amplotați la judecătoria, la perceptorii, la poște la tren, la guvern, la finanțe, la procuratura de finanțe, la direcția bunurilor — au diregători unde voiți, Ruteni — tot pe aici îi găsești — mulți ca puzderia, iar Evrei, în orișice funcțiuni găsești, căci de altfel dacă Evreului i se va părea prea grea ocupațiunea de gheșetar ori de cămătar, atunci de ce alta să se apuce decăt să se facă „domn“ amplotiat? Cine se mai îndoiește că grosul funcționarilor e format din acestea trei elemente străine, care firește, de mult au început a se văita de pericolul supraproducției. Și cu tot strigătul lor să-i urmărim cum luptă împotriva așa numitei supraproducții, să-i luăm pe rând și să observăm atitudinea lor față de școlile secundare. Nemții cu tot strigătul lor împotriva supraproducției luptă din răputeri pentru dobândirea gimnaziului din Gura-Humorului, Nemții luptă pentru paralele la gimnaziul din Câmpulung, Rutenii, cu tot strigătul lor împotriva supraproducției, luptă ca turbați pentru înființarea gimnaziilor din Coțman și Vijnița, Evreii, cari mai ales strigă împotriva supraproducției, fac negoț chiar cu perciunii lor numai să-și poată aduce la viață gimnaziul lor propriu din Storojineț. Afară de aici Evreii au în fieștecare gimnaziu un contingent îngrozitor de mare în raport cu celelalte naționațități. Deci tuturor acestora — Evreilor, Rutenilor și Nemților — li-i scârbă de supraproducție și cu toate acestea fieștecare dintre ei în deosebi caută tot posibilul de a înființa școli secundare, așa cum convine națiunii ori confesiunii lor. Așa dar, cum luptă ei contra supraproducției, când singuri o nuntresc și-i accelerează nașterea ei?? Nu-s oare acești luptători niște „Don-Qui“ hoți, cari se luptă cu morile de vânt? Ei nu! Să știți că nu! Vedeți tocmai aici zace acea clasică tendență evreească și rusneacă. Pentru a ne abate pe noi de la școlile secundare pe deoparte, și de pe altă parte în modul acesta pentru a-și asigura funcțiile pentru dâșii —, aceasta e ipoteza supraproducției. Țăranul de-abia de ieri s'a trezit și se gândește și el să-și trimită copilul său la școală, dar

totuși din o sută de țărani din pricina mizerii sale economice, abia unul se încumetă s'o facă, dintr'un sat întreg abia 3—4 se înduplecă să-și trimită copii la o școală secundară. Ce s'ar întâmpla dacă țăranul nostru s'ar îndesa la școala secundară așa, după cum o fac celelalte naționațități?? Aici deci e pericolul supraproducției — aici e aici! De asta se tem străinii? Oare noi ca Neam, care suntem și care avem nevoie de toate clasele sociale, prin urmare și de clasa funcționarilor, oare noi să ne temem de o supraproducție? Oare noi avem judecătoria noastră, avem amplotații nostri la poște, la tren, la perceptorii, la finanțe, avem noi avocații nostri etc., în acel raport cu populația numerică națională, în care au acești iscoditori ai ipotezei de supraproducție? Hotărât că nu, și deaceea noi de acest pericol nu avem voie să ni dăm sama, căci prin faptul acesta ne-am da noi înși-ne o lovitură. Am nimici posibilitatea nașterii unei clase sociale hotărătoare pentru existența unui neam tot așa de mult ca pătura de jos a țărănimii, ori a celei de mijloc a burghezimii și a meseriașilor. Afirmarea tendențioasă din chestie a străinilor nu ar merita deloc o reacțiune din partea noastră, din vreme ce e vădit, că prin ea voesc să depărteze poporul nostru de școlile secundare. Dacă însă totuși vom răspunde dovedind pe baze statistice, că noi nu avem acuma să ținem samă de primejdia supraproducției, atunci vom face-o pentru acei Români, cari s'au infectat de această ipoteză și sprijinesc tendența străinilor, în special a Iudaismului cutropitor și luptă împotriva elementului național românesc din școlile secundare. Există adecă o categorie de profesori români la Suceava, alta în capitală, apoi o mulțime de „inteligentă“ românească din păcate, cari susțin următoarele: „Noi avem destulă „inteligentă“, nu ni mai trebuie un contingent așa de mare pentru școlile secundare! Deci alte căi pentru tineretul, ce se ridică!“ În așa fel susțin mulți dintre ai noștri, mulți din aceia cari cu ani de zile nu prind un ziar românesc în mână pentru că nu aduce destule inserate, și-și iau hrana sufletească din oricare altă fițuică jidovească, pe care o sprijinesc, abonând-o cu toată dragostea de . . . Român verde ca stejarul, mulți din aceia cari în toată viața lor nu au prins o statistică în mână să vadă cum stă m. lată deci pentru cine voiu da în cele următoare, câteva note statistice: pentru acei Români verzi . . . cari cred că noi am avea acuma destulă „inteligentă“. Câtă „inteligentă“ și ce fel da „inteligentă“ avem noi? Disparentă față de cea străină, disparentă și în mare parte cosmopolită. Ne trebuie însă o clasă intelectuală românească, al cărei număr să stea în raport direct cu numărul populației românești, și încă ceva — conditio sine qua non — acea clasă intelectuală românească să fie naționalistă, ceea ce ar însemna enorm de mult pentru binele întregului nostru neam! Cât de mare a fost contingentul românesc din școlile secundare în raport cu cel străin și cât de românește s'au crescut până acuma cercetătorii școlilor și ce însemnătate s'a dat limbii românești din școli, dacă „inteligentă“ de astăzi e în cea mai mare parte cosmopolită — internațională? Acestea întrebări le vor răspunde cifrele pe cari le voiu

induce în paginile ce vor urma. Vom vedea în ce fel s'a tratat limba românească, apoi cum și cine ar fi putut infiltra ideea națională în inimile elevilor români de la școlile secundare.

Deoarece am fost elev al gimnaziului ort. or. din Suceava și mai ales aici, unde mă voiu opri cel mai mult, cunosc toate întrebările cari ne preocupă, întrebări, la cari în mare parte pot răspunde din autopsie, nu după cum voiu fi silit să mă orientez la celelalte institute numai după programe și cele ce s'au scris până acuma, de aceea voiu începe întâiu cu acest gimnaziu, cu atât mai mult, cu cât în anul acesta ar trebui să se serbeze jubileul de 50 ani de existență.

(Va urma).

Un glas țărănesc.

În articolul: „Răspuns mișeilor din jurul Revistei politice din Suceava“, mă atacă d. Florea Lupu în chipul cel mai batjocuros, cu toate că nu m'am făcut întru nimic vinovat față d-sa.

Acuma să-i răspund d-sale și d-lui Aurel Onciul. D. Fl. Lupu zice că mi-ar fi spus odată în fața țăranilor că „îs prea prost pentru politică“. Aceasta nu-i adevărat. Atunci au fost de față numai gospodarul Mihail Inga și cantorul C. Ionescu și „prieteni“ săi Anhauch, Löwy, Aron Katz și Winterberg și mai mulți Jidani. În fața acestora a spus d. Lupu, că de ne vom organiza noi țăranii, vom alege „boi“ în dieta țării. Iar eu i-am răspuns că de nu ar fi mers „boi“ cu contele Bellegarde în frunte la ministrul de agricultură pentru afacerea „Silvei“, astăzi d-sa nu ar fi în fruntea „Silvei“ și fârtat de cruce cu Anhauch. Și dacă a vroit d. Florea Lupu binele țăranului, după cum se fălește mereu, ar fi trebuit să concheme o ședință a tuturor acționarilor și să fie sfat cu ei. Cu acest prilej să le fi spus acționarilor cum stă cu „Silva“, și că nu e nici un chip să o poarte mai departe, din pricina d-lor de la „Revista politică“, „cari bârfesc asupra celui mai cinstit și cu dreptate(???) om de pe fața pământului“.

Dacă ar fi fost d. Florea Lupu om cinstit și cu dreptate, după cum se laudă, ar fi conchemat pe toți acționarii și, pe cei ce au plătit părtașia, și pe cei ce nu au plătit-o, fiindcă d-sa ne-a spus noua acționarilor țărani că părtașiile noastre se vor plăti din venit. Noi ne-am ținut de aceasta. D-sa însă ca om cuminte, pentru dânsul, nu și pentru țăran, nu și-a mai făcut de lucru cu „boii“ și cu „urșii“, cum îi numește acuma pe țărani, și a făcut-o cum i-a venit d-sale mai bine, după gustul său.

Când a dat afacerea „Silvei“ în sama lui Anhauch, Winterberg și Löwy, l-am întrebat pe d. Lupu, cum rămâne cu „Silva“, și mi-a răspuns, că „Silva“ are o părtașie și un drept (nu „Silva“, ci Florea Lupu N. R.), că, după șese ani de la moartea ei, se va împărți acționarilor din venit.

D. Florea Lupu zice că-s „prea prost pentru politică“. Da, are drept, fiindcă, dacă am făcut o prostie în viața mea, atunci am făcut-o de bună samă atunci, când am

lucrat, am cheltuit bani și m'am s'buciumat împreună cu prietenii mei, ca să-i punem la cinst și la mărire și să le dăm puterea noastră d-lor Lupu-Onciul, ca să se poată lauda că ei sunt „viteji“ Bucovinei și că oameni mai vrednici și mai cumiți decât ei nu se află în toată lumea. Adevărat că sunt „viteji“ batjocurii și ai clevertirii. Nu a rămas om cinstit în întreaga Bucovina, care să nu fie batjocurit de ei. Au început a batjocuri de la mitropolit și prezidentul țării și au ajuns acuma la „opincă“. Sfântă e vorba țăranului cea proastă că: „batjocura te batjocurește și răsul te råde“ și „vai de picioarele cari poartă un cap sec“, și „cu cât e umbra mai mare, cu atâta-i și lucrul mai mare“ și „unde-i minte destulă, e și prostie destulă“! D. Florea Lupu mă mustră cu deputăția. Doară nu am candidat între neamurile sale, ca să-i implu de minciuni, cum ne-a implut d-sa pe noi țăranii, ci am candidat în ținutul meu și între oamenii, cari mă cunosc că sunt cinstit și cu dreptate. L-ași întreba pe d. Florea Lupu, pe a cui spate a ajuns la atâtea lefuri grase, pe a „domnilor“, pe cari i-a hulit și-i hulește mereu, sau pe a „boilor“ de țărani, după cum îi numește d-sa?

Pe țăranii noștri dorneni îi face d. Florea Lupu „brudii“, fiindcă își cunosc dreptul lor și-și păzesc cinstea, ca să-și pue un țăran în frunte și să le apere drepturile lor îndosite și călcate în picioare de d-voastre. Eu să „îndop“ țăranimea cu minciuni? Aceasta nu am făcut și nici nu voiu face vreodată. Dă-mi dovezi cu ce minciuni „îndop“ eu țăranimea și eu îți voiu dovedi d-tale aceasta. De bună samă că eu nu știu atâtea minciuni și să le ticluiesc așa de bine ca d-ta. De o poștă când îl vezi d-ta pe om, știi ce minciună să-i spui, ca să nu stai mult de vorbă cu el.

De ce te combăte „Revista politică“? Din pricina faptelor și minciunilor ce le-ai spus d-lui V. Lițu și celorlalți, când a venit eu o deputațiune de țărani dorneni pentru o afacere de manipulație, ce a căpătat-o Schapsee Bruckner. Eu cred că un om cu atâta dreptate și așa de harnic și cinstit, care nu mai are păreche în toată Bucovina, ar fi foarte potrivit să părăsească țara aceasta și să se ducă la patriarhul din Ierusalim, că poate va mai afla vre o moșie de cumpărat pentru țărani și ar ținea calea lemnului de la „Silva“, ce merg și se vând în răsărit, iar pe Anhauch să-l lași în toate slujbele d-tale în Cernăuț, pentru că ai făcut legătură de fârtat cu acest Jidan, de la care a cumpărat Centrala băncilor noastre o moșie slabă cu un preț destul de mare. Vedem că un om foarte cinstit și cu dreptate, cum a fost contele Bellegarde, care a muncit și a jertfit atâta pentru popor, s'a dus din țară. Ce-ți mai rămâne și d-tale? Doară întru una te lauzi, că mai cinstit și mai drept om ca d-ta, nu-i nime. Cel mai bine ar fi să-ți cauți de drum, fiindcă lumea cea rea nu-ți dă pace să ne faci fericți pe noi țăranii cu afacerile de lemne, ce le-ai început. Despre politică nu mai vorbesc. Cu două lucruri nu poți fi deodată; cu mai multe lefuri grase, da. Vezi, eu ca țăran tot am omenie și nu te batjocuresc, cum m'ai batjocurit d-ta pe mine.

„Iubite prietene“ Aurel (? N. R.)! Puterea țăranilor prinde a slăbi. Prin sprijinul d-tale credeam

că va ajunge la o putere ce i se cuvine țaranului. În totdeauna în cuvântările și vorbirile d-tale ai spus că vrei să lucrezi și să mori pentru țaran. D-ta singur ai spus în multe rânduri, că vei face să ajungă țaranul singur la putere și el să-și apere drepturile sale. Mereu ziceai că de aceea îmbli să fii ales, fiindcă voești să-l „trânțești” pe Koko Wassilko, dușmanul Românilor. Cine a rămas „trântit”, nu știu. Atâta știu că cele făgăduite țăranilor nu s'au prea împlinit și, dacă s'au împlinit ceva, apoi ne-am ales și cu unele daune.

Unele din legile făgăduite s'au făcut și acuma, când și țaranul ar putea să vie la cuvânt, cu toții vă împotriviți și-l trageți înapoi.

Astă toamnă am candidat, pentrucă mi-ai scris ca unui prieten, să-mi anunț candidatura la d-ta și să iscăleşc reversul, ceea ce am și făcut-o. D-ta mi-ai scris prietenește că nu ai nimic împotriva. Nu m'a candidat „Revista politică”, ci am fost candidat de popor în adunările din Dorna și Câmpulung. Și dacă „prieteni” țaranului (? N. R.) nu m'au sprijinit, m'a sprijinit „Revista politică”; d-ta zici că sunt „ursul” Revistei. Nu-i adevarat. „Ursul” stă în vizunie până la Blagoviștenie. Barba îmi voi pieptăna-o, nu-ți fi scârbă de ea!

George Bonches,
gospodar în Vatra-Dornei.

Conferința d-lui profesor V. Pârvan.

Duminică în 5 Faur a avut loc în sala de exorte a gimnaziului din Suceava conferința d-lui profesor universitar din București V. Pârvan: „Din istoria coloniilor europene în Europa răsăriteană”. Este foarte bună idea „Societății pentru cultură” din Cernăuț de a aranja un ciclu de prelegeri populare în orașele noastre cu concursul unor profesori savanți din București. Ar trebui numai să se înștiințeze la timp publicicul nostru pentru ca să poată lua cunoștință de prelegerile ce se vor ține, căci de altfel e pericol să fie sala aproape goală, ca la conferința d-lui profesor V. Pârvan.

Într'un ceas și jumătate a dezvoltat tânăru bărbat de știință într'o limbă clară și frumoasă, cum rar se aude pe la noi, interesantul său subiect.

După ce a definit cuvântul *colonie* (fragment de națiune sămănat într'o anume parte de pământ), a arătat d-sa felul lor: agricol și industrial-comercial (cele militare nu au importanță pentru cultura omenească). A vorbit pe rând de coloniile din peninsula balcanică (turcești, grecești, aromâne, slave), apoi de cele de la Dunărea de jos (germane, maghiare, grecești, armenice și evreești). Este foarte interesant să știm urmările ce le-au avut aceste colonizări, în special asupra noastră. Și tocmă această parte însemnată a conferinței a fost tratată pe larg și cu multă competență de conferențiar. Cea mai folositoare influență, atât pe teren economic cât și pe teren cultural, au exercitat-o asupra noastră Germanii, cari au venit totdeauna cu scopuri pacifice în țările noastre, iar noi i-am luat ca pildă bună. Cel mai nefolositor, ba chiar direct primejdios, a fost elementul evreesc, care s'a revărsat ca un popol asupra noastră, fără a aduce o cultură sau o activitate folositoare popoarelor indigene. Ei sunt un element disolvant, ceea ce se observă de altfel în tot locul, unde trăiesc în colonii compacte. Adese ori au avut loc și conflicte între coloniști și indigeni, când cei din urmă veniau cu scopuri de cucerire și nedreptățiau pe aceștia din urmă. Foloasele și pagubele aduse de coloniști sunt foarte multe și variate.

Mulțumim la acest loc atât „Societății pentru cultură și literatură” pentru inițiativa conferințelor populare, cât și distinsului conferențiar pentru osteneala sa. Vivant sequentes!
Privitorul.

Congres modern!

S'a anunțat congresul. Fiecare din noi aștepta o lămurire în acest congres, lămurire în vederi pe cât se poate de largi, cu toată era la ordinea zilei numai chestii politice.

Înțelegeam doară cu toții, că prin acest congres ni se va da puțința a avea în vedere toate condițiile noastre ca stare, spre a putea lua hotărâri desăvârșite și priincioase stării noastre. Nu cred, că ar exista indivizi, cari să nu ție participa de puțin la interesele stării lor. Micul număr de participanți nu poate trata deci indiferentismul învățătorimii față de congres, poate trada numai vitregele condițiuni sub cari a fost convocat.

A făcut impresia unei intenții dăunătoare stării noastre. Pe cât avea să ne lămurească, pe atât ne-am buimăcit, adică **ne-a buimăcit**.

Și nu vorbele, ci constelația. Planete și trabanți de soartea aeroliților. Cine avea puterea să le cumpenească vorbele, orbii de lumină?

S'a vorbit mult, deși nu de mulți. Am avut prilejul să vedem ce putem și noi într'o adunare politică de partid cu numele „Congres” și câtă libertate de a ni da păreri de politică liberă.

Acesta ni-au dovedit-o frunțașii noștri politici. Au pus placa cântată de atâtea ori pe gramofonul purtat de de astă dată prin mecanismul d-lor A. Turcan, Chisanovici, cărora le-au mai ajutat vre-o doi învățători.

Placa însă, prea stearsă de a produce tonuri în urechi cu organ sănătos, a produs scârțături.

Și aceste scârțături ne-au distras prin trei ore. Poftim congres!
Un învățător congresist.

De la congresul învățătorilor români din Rădăuț primim următorul raport. Congresul învățătorilor se deschide la orele 11 $\frac{1}{2}$ i. a. Sunt de față 200 de persoane, între cari 50 de neînvățători. Din Câmpulung, Dorna, Homor sunt foarte puțini reprezentanți. Cei mai mulți au fost din Rădăuț. Solca și Suceava.

D. M. Chisanovici mulțamește celor de față pentru participarea numeroasă (?) și propune prezident al adunării pe d. A. Turcan, superior în Mihoveni, care salută pe cei prezenți, accentuează nevoia solidarității în rândurile noastre, aduce laude d-lor A. Onciul, Florea Lupu și Dr. E. Botezat, atacă în termeni nu prea demni de un prezident al unei adunări învățătoresci ziarul „Revista politică” și-i roagă și pe congresiști să fie de acord cu d-sa. Supt presunerea d-lor Onciul, Lupu și Chisanovici formulează o propunere d. prezident, însă nu se poate vota din pricina unui murmur de nemulțămire iscat între auzitori.

D. M. Chisanovici, raportorul principal al congresului, citește un referat, în care laudă mereu pe dd. Onciul și Lupu și batjocurește în chipul cel mai înjositor „Revista politică”, cum obișnuiește să serie și în „Foiaia poporului”. După ce au mai vorbit și dd. A. Onciul și Florea Lupu, d. Chisanovici aduce următoarea propunere: „Congresul învățătorilor români desaproabă ținuta (sic) „Revistei politice”, condamnă desbinarea ce o propagă (d. Chisanovici trâmbiță în zierele sale începutul luptei și al desbinării în păturile neamului nostru și tot d-sa desaproabă și o condamnă desbinarea, pe care nu o facem și ne și ferim să o facem N. R.) și exprimă încredere (? N. R.) și incurajare (! N. R.) deputaților

Florea Lupu și Aurel Onciul". (Ce-i cu ceilalți deputați români? Ei sunt dușmani ai învățătorimii? N. R.)

D. Constantin Cozmiuc arată într-o vorbire caldă și bine documentată nevoia înțelegerii între preoții și învățătorii noștri, are cuvinte puțin măgulitoare pentru susținerea oarbă a învățătorilor față de unii politicieni și recunoaște munca d-lui A. Onciul pentru învățătorime. De „Revista politică“ nu s'a atins.

D. Zaharie Roșca zice, că numărul învățătorilor adunați nu ne dă aspectul unui congres și vorbește cam în felul acesta: Congresul acesta e un rău necesar pentru politicienii de față, cari caută să exploateze starea învățătorilor în interesul lor în vremuri grele, dojenește și respinge cu indignare tendința unor politicieni ce voesc să le impue învățătorilor numai un anumit fel de a vedea și a înțelege chestiile politice ale neamului nostru. Condamna apucăturile politicienilor ce-și aruncă veninul cu atâta furie asupra celor ce au alte păreri politice și cere ca învățătorimea română să-și păstreze deplină libertate în vederile politice. Mai vorbese dd. Sologiu și Smocot și în urmă dd. A. Onciul și Florea Lupu, cari îi măgulește pe cei ce i-au laudat și-l muștră pe d. Z. Roșca, care a cutezat să-și spue fără incunjur părerea și convingerea sa politică, apoi și-au desfășurat programul pentru viitor.

Hotărâri formale nu s'au luat. S'a lăsat în voia fiecărui învățător să candideze pe răspunderea sa. Politicienii i-au asigurat de sprijinul lor.

Un congresist.

Aprețieri și păreri din public.

Domnule Redactor,

Am trimis abonamentul ziarului d-voastre. Mă veți crede că tocmai din polobocul plin cu galbeni nu am luat, pentru că nu m'a bătut un noroc orb și pe mine ca pe unii politicieni, ce odată au păseut vitele și găștele și cari astăzi numără milioane ale lor, fiind totodată — ei singuri — „inteligenta neticicloasă“ din această țară. Eu unul, deși sunt poate mai lipsit decât foarte mulți alții, totuși am crezut că e o datorie a noastră, a tuturor fără abatere, câți ținem la cinste în viața publică, ca să jertfim obolul nostru pe altarul cinstei. Această datorie ni se impune acum cu deosebire, când d-voastre, cei de la „Revista politică“, ați luat cuțitul de operație în mână cu gândul desinteresat să tăieți cu ispravă cea mai amară bubă, ce roade la trupul neamului nostru de câți-va ani. Noi ceilalți, bogați și săraci, avem sfânta datorie să vă sprijinim la această operație grea, întru cât putem și anume, încurajându-vă la luptă cu simpatiile noastre, iară pe de altă parte dându-vă ajutor bănesc, abonând ziarul.

De la aceste idei am plecat eu și, de unde am avut, de unde nu am avut, am rupt și am trimis ce am putut și nădăjduesc că același lucru îl vor face și alții, ce doresc însănătoșirea vieții noastre politice. Lupta e grea, e foarte grea, pentru că adversarul vostru e în cel mai înalt grad lipsit de scrupule și orice i-ai spune el e gata să o învărtă, să o succesească așa, de-ți vine adese să crezi, că el e în drept — dacă nu-l cunoști ce plătește. Însă slava Domnului acum au început mulți a vedea, și din cei ce înainte nu vedeau nimic, așa că apostolii minciunii, „inteligenta neticicloasă“ sunt pe cale a fi aduși la cale de opinia publică. Va da Dumnezeu și se va adevăra prorocia d-voastre, că la alegerile viitoare poporul nostru singur, deșteptat din buimăceala apostolilor minciunoși, va face rânduiala.

Vă doresc tărie și isbândă sigură în lupta d-voastre.

Un profesor secundar în Cernăuț.

Știri mărunte.

Societatea Doamelor române în Câmpulung s'a reînființat înainte de câți-va ani prin stăruința repăusatei B. Grigorovici, a d-nelor A. Luța și D. Teleaga. De la reînființare societatea se străduiește să-și împlinească scopul. Un avânt frumos a luat sub prezidenția contesei Iosefa Bellegarde. A căpătat mai multe ajutoare așa că a fost în stare să deschidă un curs de țesut sub conducerea d-soarei O. Zazonti. De prezent a mai deschis și un curs de cusut. În aceste cursuri învață și lucrează fete de țaran, cari deprind bine meșteșugul țesutului și al cusutului. Inițiativa și fapta societății Doamnelor române din Câmpulung ar trebui să îndemne la astfel de ispravă și pe celelalte societăți a Doamnelor române din alte orașe.

În 5 Faur a dat o petrecere cu dans și teatru. S'a dat reprezentația piesei d-lui P. Locusteanu: „Nevasta lui Cerceluș“. Dd. George Bodnariu, Vasile Grecine, E. Iliuț, N. Hudema, S. Beuca și d-na V. Maieran s'au achitat pe deplin de rorurile lor, cari au fost interpretate bine și în mod natural. După reprezentație a urmat dansul. Mai toți intelectualii români din Câmpulung și împrejurime au venit la această petrecere. S'au văzut și vre-o câți-va străini!

Otel românesc în Câmpulung. „Prăvălia Românească“ din Câmpulung a luat în arândă otelul comunal, care are și o concesie. Otelul îl conduce d. Nicolaiu Moga, ardelean, și are odăi curate și mobilate, cafenea și restaurant. Se află de vânzare felurite vinuri, mâncări reci și calde în ori ce timp și se servește prompt și cinstit.

E datorია fiecărui Român să nu incunjure acest otel și să dea tot sprijinul său unei întreprinderi comerciale așa de însemnate pentru noi. Numai în felul acesta dovedim solidaritatea și dragostea noastră pentru rădăcarea și întărirea noastră națională. Aflăm că vre o câți va Români cu apucături tradiționale nu se pot nici acumă desbăra de „casino“ internațional și cosmopolit.

Conferință poporală. Duminică în 5 Faur a ținut tânăru profesor la gimnaziul din Câmpulung Vasile Grecine o conferință din istoria Românilor în cabinetul de cetire. Țaranii adunați au ascultat cu mult interes cele povestite din trecutul neamului. D. V. Grecine a știut să fie încordată luarea aminte a ascultătorilor prin învățăminte din istorie. D-sa va continua șirul conferințelor sale poporale.

Mulțămită publică. Conducerea școlii primare din Boian aduce cele mai vii mulțămiri d-lui comisar G. Bancescu, gerent comunal, care a cumpărat în vremea aceasta de iarnă grea, haine călduroase și le a împărțit la 35 de școlari săraci. Totodată li se mulțămeste și celorlalți binefăcători și miluitori. Alecsandru Șuhan, învățător superior.

Nod în papură. Din partea mai multor preoți din districtul Sirete ni se împărtășește că știrea răspândită (cu scop?) în unele ziare, că preoțimea din acest district ar fi împotriva d-lui M. Chisanovici, este neadevărată. Se poate ca vre-o câțiva preoți să nu aibă simpatii pentru d-sa, precum sunt și între învățătorii unii, căroră nu le place de loc d. Chisanovici. De aici nu rezultă însă ca preoțimea întreagă să fie atacată, elevită și amenințată cu războiu și batjocuri de organele d-lui M. Chisanovici. Toată fantoma combaterii din partea preoțimii pare mai mult o iscodire a d-lui Chisanovici, care fără motive vajnice, caută nod în papură, pentru a-și putea justifica poziția sa împotriva preoțimii. Ar fi foarte regretabil!! Credem și noi!